

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы
Уракчы авыл җирлеге Советы

КАРАР № 15

Уракчы ав.

5 нче июль, 2023 ел

Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Уракчы авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы «Уракчы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уракчы авыл җирлеге Советы карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Уракчы авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне расларга.

2. Карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уракчы авыл җирлегенә Уракчы авылы, Совет ур., 36А йорт; Мельничный Пүчинкәсе авылы, Киров ур., 20 Б адреслары буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендларында һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы»нда урнаштырырга.

3. Настоящее решение вступает в силу со дня его официального опубликования.

4. Карарның үтәлешенә контрольлек итүне үземнең җаваплылыкта калдырам .

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Уракчы авыл җирлеге башлыгы

Ф.М.Гараев

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Уракчы авыл жирлегә Советының 2023
елның 7 июлендәге 15 номерлы
карарына Кушымта

**Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Уракчы авыл
жирлегә Советы депутаты статусы турында
Нигезләмә**

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Уракчы авыл
жирлегә Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутатның үз
вәкаләтләрен башкаргандагы төп хокукый һәм социаль гарантияләрен билгели.

1 маддә. Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Уракчы авыл жирлегә
Советы депутаты статусының хокукый нигезе.

1. Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Уракчы авыл жирлегә
Советы депутаты (алга таба - депутат) статусы, Россия Федерациясе Конституциясе, федераль
законнары, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары,
«Уракчы авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә уставына (алга таба - Жирлек Уставы)
тәңгәлләштереп, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатка үзенең хокук һәм бурычларын нәтижәле үтәү
өчен шартлар тудыра.

2 маддә. Депутатның вәкаләтләре срогы.

1. Депутатның вәкаләтләре ул сайланган көннән башлана һәм, әлеге
нигезләмәнең 3 маддәсендә каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы Балык бистәсе
муниципаль районы Уракчы авыл жирлегә Советы (алга таба - Жирлек Советы) яңа чакырылышта
эшли башлаган көннән тукталыла.
2. Депутатның вәкаләтләре срогы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә
оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы
Федераль законына тәңгәлләштерелеп, Жирлек Уставы белән билгеләнә

3 маддә. Депутатның вәкаләтләре срогыннан алда туктатылу.

1. Депутатның вәкаләтләре срогыннан алда түбәндәгән очракларда туктатыла:
 - 1) үлемү;
 - 2) үз теләге белән китү;
 - 3) суд нигезендә эшкә сәләтсез яки өлешчә сәләтсез дип табылганда;
 - 4) суд нигезендә хәбәрсез югалган яки үлгән дип табылганда;
 - 5) аңа карата судның гаепләү карары үз көченә кергәч;
 - 6) Россия Федерациясе чикләреннән даими яшәү өчен чыккач;
 - 7) Россия Федерациясе гражданлыгын яки гражданлыгын туктаткан Россия халыкара
киләшүендә катнашучы чит ил дәүләте Чит ил гражданының жирле үзидарә органына сайланьрга
хокукы бар, чит илнең гражданлыгы (бодандыгы) яки яшәү ризалыгы яки Россия Федерациясенең
халыкара килешүе нигезендә чит ил гражданының чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү
хокукын раслаган башка документ Россия Федерациясе халыкара килешүендә башкача каралмаса,
жирле үзидарә органнарына сайлана;
- 8) сайлаучылар чакыртып алу;
- 9) жирле үзидарә вәкаләтләренең иртә туктатылуы;

- 10) хәрби хезмәткә яки аны алыштыручы альтернатив гражданлык хезмәтенә чакырылу;
- 11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә кертелгән чикләүлә үтәлмәгән очракта;
- 12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы һәм башка федераль законнар нигезендә каралган башка очрактарда;
- 13) Жирлек башлыгы, муниципаль район кысаларында торак пунктның вәкилләкә органы депутаты вәкаләтләре туктатылганда;
- 14) Депутатның алты ай дәвамында рәттән район Советы утырышларында сәбәпсез катнашмаган очракта.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Жирлек Советы карары, вәкаләтләренә иртә туктату өчен нигез булган сәбәпләр килеп чыкканнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, һәм бу нигез Жирлек Советы утырышлары арасында барлыкка килсә - мондый нигез чыккан көннән соң өч айдан да соңга калмыйча, кабул ителә.

3. Әгәр Татарстан Республикасы Рәисе депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатырга дигән гариза белән мөрәжәгат итсә, депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатырга сәбәп булып, Жирлек Советына әлегә гариза кергән көн санала.

4 маддә. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе.

1. Депутатның төп документ булып торучы, аның шәхесен һәм Жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен раслаучы таныклығы, шулай ук үз вәкаләтләре срогы дәвамында кулланыла торган күкрәк дилгесе бар.

2. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе турында Нигезләмә район Советы тарафыннан раслана.

5 маддә. Депутатның үз вәкаләтләрен үтәү шартлары.

1. Депутат, Жирлек Уставында крарлган очрактардан тыш, үзенә депутатлык эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән берләштерә.

6 маддә. Депутат эшчәнлегә формасы

1. Депутат эшчәнлегә формалары булып тора:
 - а) Жирлек Советы утырышларында катнашу;
 - б) Жирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;
 - в) Жирлек Советына Жирлек Советыкарлары проектларын крарау өчен кертү;
 - г) депутат таләпләрен кертү;
 - д) депутат мөрәжәгатләрен житкерү;
 - е) дәүләт хакияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазифаи затларына тәкъдимнәр ткертү;
 - ж) гражданның хокукларын бозуны кичекмәстән туктату буенча чаралар күрүнә таләп итеп, тиешле вазифаи затларга мөрәжәгат итү;
 - з) сайлаучылар белән эшләү;
 - и) депутат берләшмәләре фракцияләре һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу, территориаль ижтимагый үзидарә оештыруда катнашу.
2. Депутатның эшчәнлегә, Федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Жирлек Уставында, жирлек Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралганча, башка формаларда да башкарыла ала.

7 маддә. Депутатның Жирлек Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Жирлек Советы утырышларында шәхсән катнаша.
2. Депутат жирлек советы утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында вакытында хәбәр ителә, шулай ук жирлек Советы Регламентына ярашлы рәвештә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.
3. Жирлек Советы утырышында катнаша алмаган очракта, депутат бу хакта алдан ук жирлек советына хәбәр итә.
4. Депутат хокукы:
 - 1) комиссиядә һәм жирлек советында тиешле вазифаларга сайларга һәм сайланырга;
 - 2) Жирлек Советына карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;
 - 3) Жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнарны формалаштыру мәсьәләләре һәм Жирлек Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазифаи затлар кандидатуралары буенча фикер белдерергә;
 - 4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Жирлек Советына хокукый актлар проектларын кертергә;
 - 5) көн тәртибе буенча карала торган мәсьәләләргә карау һәм аларның асылы, карарлар проектларына һәм Жирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертү буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертү;
 - 6) Жирлек Советы утырышында жирлек Советына хисап биргән яки контрольдә тоткан теләсә кайсы органның яки вазифаи затның чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә
 - 7) Жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә бәхәсләрдә катнашу
 - 8) жирлек Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган гражданның мөрәжәгатъләрен игълан итәргә
 - 9) үз тәкъдимнәреннә нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;
 - 10) Жирлек Советы утырышлары протоколларының эчтәлегә белән танышу
5. Депутатның Жирлек Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнәре һәм искәртмәләре Жирлек Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 маддә. Депутатның Жирлек Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат, үзе әгъза булган, Жирлек Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләргә тикшерүдә һәм карарлар кабул итүдә катнаша.
2. Депутат, үзе әгъза булмаган, комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләргә тикшерүдә һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 маддә. Депутатның жирлек Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы.

1. Депутат жирлек Советы һәм аның комиссияләренең компетенциясе чикләрендә бирелгән йөкләмәләрен үтәргә тиеш.
2. Жирлек советы яки аның комиссияләре йөкләмәсе буенча депутат Жирлек Советы карарларының жирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары, оешмаларның муниципаль образ чикләрендә булган оештыру-хокукый формаларына һәм милек формаларына карамастан үтәләшен тикшерүдә катнаша.
3. Бу йөкләмәне үтәү нәтижеләре турында депутат жирлек Советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 маддә. Депутат таләбе.

1. . Жирлек Советы утырышларында депутат жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, Жирлек Советы тарафыннан оештырыла торган яки сайлана торган башка органнар житәкчеләренә, Жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның компетенцияләренә караган, сораулар белән мөрәжәгать итә ала.
2. Депутат таләбе – ул Жирлек Советы карары белән депутат таләбе дип саналган депутат мөрәжәгате. Депутат таләбе турындагы мөрәжәгать депутат яки депутатлар группасы тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм, Жирлек Советы Регламентларында каралган тәртипә, Жирлек Советы утырышында игълан ителә.
3. Депутат таләбе жибәрелгән Жирле үзидарә органы, вазыйфай зат, муниципаль предприятиеләр яки учреждениеләр житәкчесе, таләпне алгач, 15 көннән соң яки Жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән башка срокта язма рәвештә жавап бирергә мәжбүр. Жавапны депутат таләбе жибәрелгән орган житәкчесе, вазыйфай кеше, муниципаль предприятие яки учреждениесе житәкчесе яки аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы кеше имзаларга тиеш.
4. Сорау инициаторы сорауда куелган мәсьәләләренә карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, ләкин мәсьәләне карау көненә өч көннән дә ким булмаган вакытта хәбәр ителә.
5. Жирлек Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфай затын, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчеләрен Жирлек Советы билгеләгән срокта депутат таләбе буенча кабул ителгән карарны үтәү турында язма жавап бирергә мәжбүр итәргә хокуклы.

11 маддә. Депутат мөрәжәгате.

Депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегее белән бәйле мәсьәләләр турында белешмә алу максатларында, язма формада мөрәжәгате депутат мөрәжәгате дип санала.

Депутат мөрәжәгате депутат бланкасында тугырыла һәм депутатның үзе тарафыннан шәхсән жибәрелә.

Дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутатлык мөрәжәгәтләрен карау гамәлдә булган законнарда билгеләнгән тәртип һәм сроктарда гамәлгә ашырыла.

Депутатлык мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгәтә куелган мәсьәләләренә асылы буенча булырга тиеш һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфай кеше яки аңа вәкаләтле кеше тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 маддә. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәте.

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.
2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгәтләрен карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.
3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегее турында мәгълүмат бирә
4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгәтләрен тәэмин итү чараларын күрә:

- 1) алардан килгән тәкъдимнәрне, шикаятъләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы мәсьәләләрне дәрәҗә хәл итүгә ярдәм итә;
- 2) гражданның кабул итә;
- 3) жәмәгать фикерен өйрәнә һәм кирәк булса, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.
5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә уздырыла, аларның исемлеге һәм бирү тәртибе Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән.
6. Депутатның сайлаучылар белән жәмәгать чарасы формасындагы очрашулары Россия Федерациясенә жылышлар, митинглар, демонстрацияләр, йөрешләр һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә уздырыла.

13 маддә. Депутатның депутат төркемендә катнашуы.

1. Жирлек Советы депутаты уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерү өчен оештырыла торган депутатлар фракциясе яки төркем составына керергә хокуклы.
2. Фракцияләр һәм башка депутатлар берләшмәләрен төзү, төркәү һәм эшчәнлеге тәртибе Жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 маддә. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат аның Жирлек Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итә торган хокукларның тулысынча ия.
2. Жирлек Советы депутатының сайлау округында, Жирлек Советында эшләүе турында Район Советының Жирлек Советының карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында хәбәрән тыңларга хокуклы.
3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтә, депутатка жирле үзидарә органнарының эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутатның тәнкыйтә искәртмәләре һәм тәкъдим итүләре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатка законнары, муниципаль берәмлекләренә вәкиллек органнарының эш практикасын, жәмәгать фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15маддә. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул ителү хокукы

1. . Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрен, оешмаларның, муниципаль милек формалары учреждениеләренә вазыйфаи затлар тарафыннан Жирлек территориясендә чираттан тыш кабул ителү хокукынан файдалана.

15 маддә. Депутатның мәгълүмат алуга һәм таратуга хокукы

1. Депутат жирле үзидарә органнарынан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларынан аның депутатлык эшчәнлеге белән бәйле мәгълүмат алу хокукына ия

17 маддә. Депутат вазыйфалары

1. Депутат тиеш:

- 1) үз эшчәнлеген гәмәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, Федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы, башка муниципаль хокукый актларны сакларга;
- 2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;
- 3) даими рәвештә, айга бер тапкырдан да сирәгрәк булмаганча, сайлаучыларны кабул итәргә;
- 4) гражданның, оешмаларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләренә, дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына карамастан, мөрәжәгатьләрен вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә тиеш;
- 5) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда елына бер тапкыр хисап бирергә;

- б) вәкаләтләрне гамәлгә ашыру белән бәйле чикләүләрне үтәргә
- 7) "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрендәге № 273-ФЗ Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюлыкларны үтәү, вазыйфаларны үтәргә;
- 8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
- 9) дәүләт һәм канун тарафыннан сакланучы башка серне саклап калырга, шулай ук депутат вәкаләтләрне гамәлгә ашыру сәбәпле аңа билгеле булган гражданның шәхси тормышын, намусына тәэсир иткән мәгълүматларны сакларга.
- 10) ел саен хисап финанс елыннан соң киләсе елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, Россия Федерациясе субъектының закон чыгару органы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматларның дәрәжәсиз контрольдә тоту буенча Россия Федерациясе субъектының закон чыгару органы комиссиясенә тапшырырга тиеш (алга таба - комиссия), үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләре турында мәгълүматлар, шулай ук хатыны (ире) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләре турында мәгълүматлар. Үз вәкаләтләрне төп эшчәнлегеннән аерылмыйча гамәлгә ашыручы Депутат, депутат итеп сайланганнан соң дүрт ай эчендә, аңа вакантлы депутат мандаты тапшырылганнан соң, керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында күрсәтелгән мәгълүматларны тапшыра. «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1 өлешендә каралган очракларда үз вәкаләтләрне төп эшчәнлегеннән аерылмыйча гамәлгә ашыручы Депутат Россия Федерациясе законнары нигезендә керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат бирә. Әгәр хисап чоры дәвамында «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1 өлешендә каралган килешүләр, аларның гомуми суммасы әлеге затның һәм аның хатыны (хатыны) хисап чорына кадәр соңгы өч елдагы гомуми керемнән артып китсә, депутат бу хакта Комиссияне Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә.
2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Жирлек уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

18 маддә. Депутат вәкаләтләрне гамәлгә ашыру белән бәйле чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрне даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат хаклы түгел:
 - 1) эшқуарлык эшчәнлегә белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгылләнәргә;
 - 2) коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:
 - а) сәясәт партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайланма органы буларак түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш кооперативларының, гараж кооперативларының, күчәмсез милек хезмәтләре, гараж кооперативлары, күчәмсез милек ияләре ширкәтләре съездлары (конференцияләре) яки гомуми жыелышларныда катнашу.
 - б) коммерцион булмаган идарәдә түләүсез нигездә катнашу (сәясәт фирка, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасы сайлау органы буларак идарә итүдә катнашудан тыш), муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында, Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү белән башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының съездында (конференциясендә) яки гомуми жыелышында катнашу;
 - в) Республика Муниципаль берәмлекләр Советы ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә муниципаль мәнфәгатьләренә түләүсез нигездә тәкъдим итү;
 - г) оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, оештыручы (акционер, катнашучы) - муниципаль берәмлек, муниципаль берәмлек исемнән оешманы оештыручы вәкаләтләрне

гамәлгә ашыру тәртибен яки муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталындагы өлешләрне)идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актларга ярашлы рәвештә, муниципаль мәнфәгатъләрне түләүсез нигездә тәкъдим итү

д) федераль законнарда каралган башка очракларда;

3) укыту, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнү. Шул ук вакытта укыту, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек алып бару, эгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил дәүләтләре акчасына гына финанслана алмый;

4) эгәр Россия Федерациясе халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында каралмаса, идарә органнары, попечительлек яки күзәтчелек советлары, чит ил коммерциясе булмаган хөкүмәт оешмалары һәм аларның Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структуралык бүлекчәләре составына керү

2. Вәкаләтләрне даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат гражданнар административ яки жинаять эшләре яки административ хокук бозу турында эшләр буенча яки вәкил буларак катнаша алмый.

19 маддә. Депутат этикасы

1. Депутат закон нормаларын, этика һәм мораль нормаларын үтәргә тиеш, шул исәптән:

- 1) Жирлек Советы утырышларында билгеләнгән дисциплина һәм регламентны үтәргә;
 - 2) башкаларның фикеренә сабырлык һәм хөрмәт күрсәтү, депутатлык вәкаләтләрен башкару сәбәплә мөнәсәбәтләргә керә торган башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм гражданнырга хөрмәтсез мөнәсәбәтне күрсәтмәскә;
 - 3) депутатлык эшчәнлегенә белән бәйлә булмаган максатларда, эгәр бу мәгълүматлар дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки канун тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итсә, депутатлык вәкаләтләрен үтәүгә бәйлә булган мәгълүматларны таратмаска һәм кулланмаска.
 - 4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан баш тартырга һәм жирле үзидарә органнарының, оешмаларның, вазыйфай затларның, муниципаль хезмәткәрләренә һәм гражданның эшчәнлегенә шәхси яки аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл итүдә депутат статусын кулланмаска.
 - 5) депутатлык бурычларын объективаль үтәүдә шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, сакланырга, шулай ук аның абруйына яки Жирлек Советының абруйына зыян китерергә мөмкин булган конфликтлы хәлләрдән качарга.
 - 6) үтәү вакытында башкарганда шәхси кызыксыну барлыкка килгәч мәнфәгатъләр конфликтна китерә яки китерә ала торган бурычлар бу хакта поселок советына, поселок Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатъләр конфликтна юл куймауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;
 - 7) Жирлек Советы билгеләгән жәмәгать чыгышлары кагыйдәләрен үтәргә.
3. Депутатлык этикасы бозылган очракта, Жирлек Советы кушуы буенча депутатның хәрәкәте турында мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 маддә. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутатлык эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, Жирлек Уставы белән Жирлек Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә..
2. Депутат хокуклары гарантияләре, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алуда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр башкарганда, шулай ук депутатка, алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт бинасы, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар кулланган элемент чаралары, аларга караган документлар карата оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, федераль законнар белән билгеләнә.
3. Депутат жинаять яки административ җаваплылыкка җәлеп ителә алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан федераль закон тарафыннан җаваплылык күрсәтелгән җитәкчелек рәвештә рөхсәт ителгән, яки башка хокук бозулар булган очракларга таралмый.